

Danmarks Omsætning med Udlandet af Land- brugets Produkter og Hjælpestoffer i Aaret 1906,

sammenlignet med Omsætningen i tidligere Aar,

af

Ekspeditionssekretær *N. C. Christensen*,
Statens statistiske Bureau.

En Værdiopgørelse over Ind- og Udførsel af Landbrugsvare i 1906 og de to foregaaende Aar findes meddelt i Tabellen Side 578—579. Tabellen svarer til de i tidligere Aargange meddelte Opgørelser, og der er ligesom i disse set bort fra den ret betydelige Transit og Mellemandel, idet Indførselstallene kun omfatte, hvad der er indgaaet til Forbrug i Landet, og Udførselstallene kun omfatte indenlandske Varer. Hovedresultaterne fra Tabellen og fra de tilsvarende tidligere Opgørelser findes meddelt i efterfølgende Oversigt.

	Udførsel.	Indførsel.	Udførseloverskud.
1906	355.7 Mill. Kr.	211.7 Mill. Kr.	144.0 Mill. Kr.
1905	350.5 —	178.6 —	171.9 —
1904	327.2 —	165.0 —	162.2 —
1903	316.7 —	154.4 —	162.3 —
1902	285.5 —	163.8 —	121.7 —
1901	260.6 —	140.3 —	120.3 —
1900	249.5 —	131.7 —	117.8 —
1899	242.2 —	130.2 —	112.0 —
1898	217.2 —	113.4 —	103.8 —
1897	211.2 —	105.0 —	106.2 —

Tabel 1. Værdi for Omsætningen af Landbrugsprodukter

Varene	Udførsel af indenlandske Varer		
	1906	1905	1904
	Mill. Kr.	Mill. Kr.	Mill. Kr.
Smør.....	161.78	155.59	151.63
Fløde og Mælk ..	4.70	2.79	0.28
Æg	25.50	24.77	25.29
Flæsk	83.38	80.02	80.25
Heste	17.41	19.15	16.80
Hornkvæg	24.58	27.83	20.62
Faar	0.05	0.06	0.03
Svin og Grise	0.00	0.00	0.00
Kød af Hornkvæg.....	7.44	9.62	6.99
Kød af Faar	0.26	0.41	0.50
Kød af andre Dyr; Slagteraffald o. l.....	4.86	4.78	4.50
Fedt og Oleomargarin; Margarine.....	2.94	2.55	2.35
Andre Madvarer af Landbrugets Husdyr*)....	0.40	0.07	0.02
Huder og Skind; Ben; Talg m. m.**)...	13.80	13.15	9.67
Korn, uformalet (herunder Malt)	6.14	7.40	6.11
Korn, formalet.....	0.88	1.17	1.24
Foderstoffer***).....	0.75	0.52	0.40
Frø til Udsæd	0.78	0.58	0.48
Fremmede Gødningsstoffer
Anslaaet Værdi for Foderstof i indført Oliefrø o. l.
Tilsammen...	355.65	350.46	327.16

*) Hovedsagelig Ost. **) Uld er ikke medregnet, da Industriomsætningen
 ***) Udførselen af danske Oliekager, Melassefoder o. l. ikke medregnet, da

Anm. Tabellens Opgørelse over Udførsel omfatter alle Landbrugspro-
 Hvidkaal) og enkelte andre smaa Poster. — I Opgørelsen over Indførsel er først og
 og Foderstoffer, Frø, Træk- og Tillægsdyr, Gødningsmidler o. s. v.); her burde
 til Landbruget, men disse kunne ikke særlig udskilles fra den øvrige Import
 brugsprodukter, der indføres til Erstatning for den i Reglen dyrere danske
 Flæsk, Kvæg m. m.). At opstille en rationel Regel for, hvad der bør tages

og Landbrugets Hjelpestoffer i Aarene 1904—06.

Indførsel til Forbrug af fremmede Varer			Udførsel af indenlandske Varer større (+) eller mindre (÷) end Indførsel til Forbrug af fremmede Varer		
1906	1905	1904	1906	1905	1904
Mill. Kr.	Mill. Kr.	Mill. Kr.	Mill. Kr.	Mill. Kr.	Mill. Kr.
9.94	9.23	9.13	+ 151.84	+ 146.36	+ 142.50
0.03	0.02	0.02	+ 4.67	+ 2.77	+ 0.26
3.26	3.39	3.19	+ 22.24	+ 21.38	+ 22.10
1.50	1.04	0.54	+ 81.88	+ 78.98	+ 79.71
7.50	3.05	1.97	+ 9.91	+ 16.10	+ 14.83
1.95	2.35	1.09	+ 22.63	+ 25.48	+ 19.53
0.03	0.04	0.04	+ 0.02	+ 0.02	÷ 0.01
0.00	0.01	0.01	+ 0.00	÷ 0.01	÷ 0.01
0.90	0.53	0.51	+ 6.54	+ 9.09	+ 6.48
0.58	0.32	0.22	÷ 0.32	+ 0.09	+ 0.28
1.73	1.51	1.70	+ 3.13	+ 3.27	+ 2.80
19.37	15.77	11.96	÷ 16.43	÷ 13.22	÷ 9.61
1.15	1.13	1.13	÷ 0.75	÷ 1.06	÷ 1.11
7.18	5.26	4.25	+ 6.62	+ 7.89	+ 5.42
79.24	64.15	67.29	÷ 73.10	÷ 56.75	÷ 61.18
8.05	8.28	8.83	÷ 7.17	÷ 7.11	÷ 7.59
51.66	48.77	39.00	÷ 50.91	÷ 48.25	÷ 38.60
6.89	5.59	7.31	÷ 6.11	÷ 5.01	÷ 6.83
8.12	6.11	4.72	÷ 8.12	÷ 6.11	÷ 4.72
2.60	2.00	2.10	÷ 2.60	÷ 2.00	÷ 2.10
211.68	178.55	165.01	+ 143.97	+ 171.91	+ 162.15

her dominerer for stærkt, og dansk Faareuld ikke kan udskilles i Udførselen. disse Varer ere Industriprodukter.

dukter af Betydning; udeladt er kun forskellige Markvækster (især Kartofler og fremmest optaget de til det danske Landbrug indførte Hjelpestoffer (Foderkorn ogsaa medregnes Landbrugsmaskiner og andre Industriprodukter, der indføres under samme Toldpositioner. Dernæst er medregnet en Del fremmede Land-Landbrugseksport (fremmed Smør, Margarine, Margarineraastoffer, Kød og med, lader sig forøvrigt ikke gøre.

Oversigten viser, at Udførselsværdien af danske Landbrugsprodukter i 1906 udgjorde 356 Mill. Kr. og var ca. 5 Mill. Kr. større end i 1905; Værdien for de indførte Landbrugsvarer, ca. 212 Mill. Kr., gik derimod op med 33 Mill. Kr. Udførselsoverskudet blev altsaa formindsket med 28 Mill. Kr. i Sammenligning med 1905. Overskudet er ogsaa betydelig lavere end i 1903 og 1904; men gaar man tilbage til 1902 og tidligere Aar, finder man et betydelig mindre Overskud end i 1906. — Af Indførselsstigningen falder 8 à 9 Mill. Kr. paa Brødkorn, Fedevarer (hovedsagelig til Margarinefabrikation), uberedte Huder og Skind og andre Landbrugsvarer til almindeligt eller industrielt Forbrug; dette er altsaa Udgifter, der kun delvis eller indirekte vedrøre selve Landbruget. Men selv om man vilde fradrage disse 8 à 9 Mill. Kr. i den af Tabel 1 fremgaaende Overskudsnedgang paa 28 Mill. Kr., faar man dog, at der fra 1905 til 1906 var en Tilbagegang i Danmarks udenrigske Landbrugsomsætning paa henimod 20 Mill. Kr.

Dette Resultat staar ret afstikkende overfor det Indtryk, man ellers faar af Beretningerne om det danske Landbrug i 1906, baade de enkeltvise, der fremkom efterhaanden i Aarets Løb, og de samlede Aarsoversigter her i Tidsskriftet og andet Steds: Aaret bragte en god Høst; Sundhedstilstanden blandt Husdyrene var god; de Priser, der opnaaedes for alle vigtige Husdyrprodukter, vare næsten uden Undtagelse højere end før. Priserne for de Raastoffer, Landbruget maa indføre fra Udlandet, vare ganske vist stigende paa nogle Omraader (navnlig for Oliekageimporten), men til Gengæld betaltes der mindre for Majs og flere andre Kornsorter. Som mørke Punkter er vel kun at fremhæve, at Sommergræsningen i nogle Egne af Landet gav et meget ringe Udbytte; andre Egne havde forøvrigt udmærkede Græsmarker.

Forklaringen til, at Aaret 1906, til Trods for de gode Vilkaar, bragte en saa stor Forøgelse af Importudgifterne og en saa forholdsvis lille Stigning i Eksportudbyttet, ligger dog ikke langt borte. Resultatet af Omsætningen

i et givet Kalenderaar er jo for en meget væsentlig Del bestemt af Afgrøderne i Aaret forud, og navnlig gælder dette for Importens Vedkommende. Høstudbyttet i 1905 var betydelig lavere end i det foregaaende Aar, og Kornindførselen i 1906 fik da ogsaa et større Omfang end nogensinde før, samtidig med at Udførselen af dansk Korn blev formindsket; Merindførselen alene for Foderkorn og Foderstoffer steg i 1906 med over 22 Mill. Kr. — Udførselen af de danske Produkter var enten stagnerende eller i Nedgang i 1906 sammenlignet med 1905 (og for nogle Artiklers Vedkommende med 1904). Under de høje Priser i Tyskland i 1905 paa Heste og paa levende og slagtet Kvæg og tillige paa Grund af Fodermangelen har Eksportafgangen i Besætningerne vistnok været større end Tilgangen af Dyr, der i 1906 kunde blive tjenlige til Eksport, saa at 1906 nødvendigvis maatte møde med et lavere Udførselsantal end det foregaaende Aar. Den ganske overordentlig store Stigning i Indførselen af Heste i 1906 peger ogsaa i Retning af udtyndede Besætninger. — Den større Interesse for Kødproduktion synes i nogle Egne at have virket hæmmende paa Mælkeribruget. Udførselen af Mejeriprodukter er i de sidste tre Aar ikke undergaaet nogen væsentlig Forøgelse; men paa den anden Side er der dog heller ikke under de knappe Foder- og Græsforhold sket noget Tilbageskridt fra den store Udførselsopgang i de nærmest foregaaende udmærkede Aar.

Den samlede Formindskelse i Eksportmængden fra 1905 til 1906 svarer til en Værdinedgang paa ca. 10 Mill. Kr.; men samtidig har Stigningen i Priserne fremkaldt en Værdiforøgelse paa ca. 15 Mill. Kr., saa at Udførselsværdien ialt, som foran nævnt, er stegen med 5 Mill. Kr. — De 15 Mill. Kr., som Prisopgangen fra 1905 til 1906 repræsenterer, udgør ca. 5 pCt. af den hele Eksportværdi; Stigningen er nogenlunde ligelig fordelt mellem Eksportens Hovedgrene, og den har altsaa ikke været paafaldende stor ved nogen af dem, skønt alle Priserne i 1906 vare paa Højdepunktet; 1905 havde nemlig ogsaa gode Priser, af de samme Aarsager som i

1906: Stigende Købeevne paa og en ikke særlig stærk Tilførsel til Afsætningsstederne i England og Tyskland for vore Husdyrprodukter.

Ogsaa i Indlandet have Landbrugerne i 1906 opnaaet højere Priser for deres Produkter, og dette har bødet en Del paa Tilbagegangen i den udenrigske Landbrugsomsætning. Endvidere kan det nævnes, at Oplagene af indført Korn og Foderstof vare smaa ved Begyndelsen, men store ved Slutningen af Aaret; herved kommer 1906 til at figurere med større Udgift, end der med Rette kan regnes dette Aar til Last.

Forandringen i Mængde og Pris i 1906 er ved de enkelte Hovedartikler gaaet i nedenanførte Retninger:

Udførsel af Smør: En lille Nedgang i Mængde, der dog blev mere end opvejet ved forøget Udførsel af Fløde og Mælk; Opgang i Pris.

Indførsel af animalske Fedtstoffer til Erstatning af Smør (Margarine, Oleomargarin, Neutrallard og andre Fedtsorter m. m.): Opgang i Pris og paa en enkelt Undtagelse nær i Mængde. En mindre Opgang i Forbrugsmængden af fremmed Smør.

Udførsel af Æg: Nedgang i Mængde; Opgang i Pris.

Udførsel af Flæsk: Omtrent uforandret Mængde; Opgang i Pris.

Udførsel af levende og slagtet Hornkvæg: Nedgang i Mængde; Opgang i Pris.

Udførsel af Heste: Nedgang i Mængde; Opgang i Pris.

Indførsel af Heste: Overordentlig stærk Opgang i Mængde.

Indførsel af Brødkorn: Mængden forøget af Hvede, formindsket af Rug; nogen Nedgang i Prisen for begge.

Indførsel af Foderkorn: Stærk Opgang i Mængde, nogen Nedgang i Pris for Majs; Nedgang i Mængde, Opgang i Pris for Byg og til Dels for Havre.

Indførsel af Foderstoffer: En mindre Opgang i Mængde baade for Oliekager og Klid; Opgang i Pris for Oliekager, Nedgang for Klid.

Udførsel af dansk Byg: Nedgang i Mængde; Prisen nærmest uforandret.

De Værdiforskydninger, som de her nævnte Forandringer have fremkaldt ved de enkelte Varer, kunne ses af Tabel 1. Iøvrigt henvises til efterfølgende Redegørelse for Landbrugsomsætningens Hovedgrene samt til Specialberetningerne i de tidligere Hefter om Mælkeribrug, Hesteavl, Husdyrbruget, Planteavl etc. i 1906 og til den almindelige Oversigt i Aarets første Hefte.

Smør, Flæsk, Æg.

Af disse tre Artikler, der repræsenterer vore tre højeste Indtægtsposter overfor Udlandet, gaar hele Udførselen paa nogle faa Procent nær til Storbritannien, medens Tyskland i omtrent tilsvarende Grad er Enemarkedet for de tre næste i Værdirækken: Heste, Slagtekvæg og Kød. Det engelske Marked frembød udmærkede Betingelser for vor Eksport i 1906. Aaret regnes af de kyndigste Iagttagere at høre til de bedste, som Storbritannien har haft med Hensyn til den industrielle og kommercielle Virksomhed. Arbejdsløsheden blev formindsket, og Arbejdslønnen var stigende, to særdeles vigtige Momenter til Forøgelse af Købeevne og Købelyst overfor de danske Produkter. Hertil kommer, at der til Dels var Stagnation i Tilførslerne, ikke blot fra Danmark, men ogsaa fra de fleste andre Lande, idet den animalske Produktion var hæmmet en Del under Eftervirkningen af forudgaaende mindre gode Høstaar.

Af Smør udførtes i 1906: 158.8 Mill. Pd. (hvoraf 4.4 Mill. Pd. i hermetisk Emballage) til en Værdi af 161.8 Mill. Kr. I 1905 udførtes 159.7 Mill. Pd. til en Værdi af 155.6 Mill. Kr. og i 1904 163.1 Mill. Pd. (151.6 Mill. Kr.). Udførselen er altsaa lidt mindre end i de nærmest foregaaende Aar; men her maa man tage Udførselen af Fløde og Mælk i Betragtning. Indtil for et Par Aar siden udførtes der kun Mælk fra enkelte Egne ved Landgrænsen til Mejerier syd for Grænsen; men i 1905 udførtes 8.5 Mill. Pd. Fløde og 10.0 Mill. Pd. Mælk og i 1906 henholdsvis 14.6 og 11.1 Mill. Pd. Dette svarer til en Smørmængde af henimod 3 Mill. Pd. i 1905 og $4\frac{3}{4}$ Mill. Pd. i 1906. Regnes dette sammen med Smørudførselen, faar man, at der gennem Aarene 1904—06 i Stedet for Nedgang har været en lille Opgang (paa 1 à 2 Mill. Pd.) i Udførselen fra Mejeribruget. Priserne have været stærkt stigende i det sidste Par Aar og kulminerede i 1906 med en Pris, der ikke har været naaet siden 1880. Den samlede Udførselsværdi for Smør, Mælk og Fløde

viser derfor, tiltrods for Stagnationen i Mængde, en betydelig Stigning, nemlig med $14\frac{1}{2}$ Mill. Kr. fra 1904 til 1906 (jfr. Tabel 1, Side 578). — Foruden dansk Smør blev der udført 25.8 Mill. Pd. fremmed (russisk og svensk) Smør. Denne Trafik har tidligere været større; i 1903 genudførtes endog 37 Mill. Pd. Det svenske Smør, der i Kvalitet nærmest rangerer med det danske, gaar næsten udelukkende til England. Af det russiske (sibirisk, finsk) gaar i de senere Aar en stor Part til Tyskland eller forbliver her i Landet. Forbruget i Danmark af fremmed Smør har i en Aarrække holdt sig temmelig konstant paa 10 à 11 Mill. Pd., i 1906 11.8, i 1905 11.4 Mill. Pd. Derimod er der en stærk Stigning i Forbruget af Margarine; dette udgjorde i 1906 57 à 58 Mill. Pd. og er i Gennemsnit af de sidste tre Aar stegen med 4 Mill. Pd. aarlig. — Af Flæsk udførtes 159.7 Mill. Pd. (hvoraf 1.2 Mill. Pd. fersk) til Værdi 83.4 Mill. Kr., i 1905 udførtes 159.6 Mill. Pd. (80.0 Mill. Kr.). Mængden holdt sig altsaa paa samme Størrelse i begge Aarene, men paa Grund af Prisstigning — der ligesom ved Smørprisen gjorde 1906 til et Rekordaar — steg Værdien med $3\frac{1}{3}$ Mill. Kr. Foruden dansk Flæsk udførtes 9 Mill. Pd. fremmed Flæsk (svensk Flæsk til England, amerikansk Flæsk til skandinaviske Havne og Østersølande). Forbruget af fremmed Flæsk udgjorde i 1906 henimod 4 Mill. Pd. mod 2 à 3 Mill. Pd. i de nærmest foregaaende Aar. Under Udførselen fra Svineavlen maa ogsaa regnes den største Part af udført Slagteriaffald, hvoraf for 1906 skal nævnes: 12.5 Mill. Pd. Hoveder og Tæer af Svin, 9.4 Mill. Pd. Tarme og Maver, 6.8 Mill. Pd. Lever, Hjerter, Nyre m. m. (Plucks). Værdien herfor er tilsammen anslaaet til 4 à 5 Mill. Kr. — Af danske Æg udførtes 19.76 Mill. Snese mod 20.73 Mill. Snese i 1905 og mod 23.8 Mill. Snese i 1903, der var Æggeudførselens Kulminationsaar med Hensyn til Mængde. Med Hensyn til Prisen overgaar 1906 alle tidligere Aar; der er regnet med en Gennemsnitspris af 129 Øre pr. Snese. Tiltrods for Mængdedgangen overstiger derfor Udførselsværdien i 1906, 25.5

Mill. Kr., alle tidligere Aar med Undtagelse af 1903. Desuden blev der i 1906 forbrugt lidt færre fremmede Æg end i de to foregaaende Aar, nemlig ca. 3 Mill. Snese mod ca. 3½ Mill. Snese. Af fremmede (særlig russiske) Æg er i de senere Aar genudført henimod 2 Mill. Snese.

Efterfølgende to Oversigter, der ere uddragne af den danske Udførselsstatistik og den engelske Indførselsstatistik, vise de to Landes gensidige Betydning for hinanden som Leverandør og som Modtager af Smør, Flæsk og Æg. Kun en lille Part af vor Udførsel gaar uden om Storbritannien, og omvendt er Danmark enten det vigtigste eller det næstvigtigste i Rækken af de Lande, der forsyne Britannien med disse Varer. — Danmarks Andel i den engelske Indførselsværdi af Smør, Flæsk og Æg er endnu større end den i Tabellen angivne Andel af Mængden, fordi de andre Lande kun undtagelsesvis opnaa saa høje Priser for deres Produkter, som der betales for de danske. Dog maa det erindres, at den engelske Statistiks Tal for Indførsel fra Danmark indbefatter en Del Transit af svenske og russiske Varer; navnlig gælder dette for Smørrets Vedkommende.

Udførsel af danske Varer i 1906	Smør	Flæsk	Hoveder o.l. af Svin	Æg
	Mill. Pd.	Mill. Pd.	Mill. Pd.	Mill. Pd.
Storbritannien	153.4	153.8	11.8	19.5
Tyskland	4.9	5.2	0.5	0.1
Norge	0.0	0.4	0.1	0.0
Andre Lande	0.5	0.3	0.1	0.2
Ialt...	158.8	159.7	12.5	19.8

Udførselstabellen viser, at der føres nogle Mill. Pd. Smør og Flæsk til Tyskland; en Del heraf gaar imidlertid til Hamborg til Skibsforsyning (toldfri) eller til Videreførselse (hermetisk Smør). I 1905 steg Forbruget i selve Tyskland af dansk Smør ret betydeligt, og der udførtes hertil 5.2 Mill. Pd. Drittelsmør (vistnok især sekunda Varer), men i 1906 gik denne Udførsel ned til 1.9 Mill. Pd.

Derimod gaar Udførselen af Fløde og Mælk udelukkende til Tyskland.

Indførsel til England. (1 Cwt. = 101.6 danske Pd.)

Fra	Smør Tusind Cwt.		Fra	Bacon Tusind Cwt.		Fra	Æg Mill. Snese	
	1906	1893		1906	1893		1906	1893
Danmark	1676	935	Danmark	1464	712	Danmark	22.9	6.5
Rusland	607	54	Amerik. foren.			Rusland	42.8	9.1
Australien	857	172	Stater	2776	2177	Tyskland	15.9	12.7
Kanada	192	43	Kanada	1191	194	Frankrig	8.9	22.9
Frankrig	319	468	andre Lande . .	112	116	Belgien	14.7	12.2
andre Lande	687	655				andre Lande	8.0	2.8
Ialt	4338	2327	Ialt	5543	3199	Ialt	113.2	66.2

Heste; Kvæg og Kød.

Nedenstaaende Tabel indeholder de vigtigste Angivelser vedrørende Udførselsmængden af Heste, Kvæg og Kød samt af nogle Biprodukter fra Slagterierne. Med Hensyn til Indførselsværdierne henvises til Tabel 1, Side 578.

Udførsel i 1906 til	Heste	Horn- kvæg	Kød af Hornkvæg		Lever, Hjarter m. m.	Tarme og Maver
			fersk	ikke fersk		
	Stkr.	Stkr.	Mill. Pd.	Mill. Pd.	Mill. Pd.	Mill. Pd.
Tyskland	25181	104915	18.3	2.5	5.7	8.1
Norge	55	5	1.9	0.1	0.0	0.1
Storbritannien	60	»	0.4	0.3	1.1	0.9
andre Lande	*) 115	**) 182	0.0	0.0	0.0	0.3
Ialt i 1906	25411	105102	20.6	2.9	6.8	9.4
— - 1905	29421	123679	28.1	2.8	7.8	8.6
— - 1904	26137	92058	22.1	3.1	—	—
— - 1903	25248	62929	21.0	2.3	—	—
— - 1902	23016	47008	27.9	1.7	—	—

*) Hovedsagelig til Sverige. **) Hovedsagelig til Rusland.

Medens Udførselen af Smør, Flæsk og Æg, hvis Marked er i England, i 1906 holdt sig omtrent paa samme Mængde som i 1905, viser ovenstaaende Tabel Nedgang for næsten alle de Varer, hvor Tyskland omtrent er Ene-modtager. I Aarets Løb ere de længe imødesete tyske Toldforhøjelser traadte i Kraft; men det er ikke let at have nogen Mening om, i hvilken Grad de have voldt Udførselen Afbræk. Som Helhed betragtet er Toldforhøjelsen for Heste, Kvæg og Kød ophævet gennem Stigning i Priserne, men da Toldhindringen er konstant, medens Prisstigningen varierer efter Tid og efter Varernes Kvalitet, kunne visse Grene af Udførselen, selv indenfor samme Vareart, godt være blevne hæmmede under de ny Toldforhold. Hertil kommer for Kødudførselens Vedkommende, at Kontrollen effektivt set blev skærpet, i hvert Fald i Hamborg, der er et af de vigtigste Afsætningssteder for det danske Kød. Enkelte Lettelser i de tyske Indførselsbestemmelser kom først saa sent paa Aaret, at de ingen Indflydelse kunde faa paa vor Udførsel i 1906.

Men selv om Toldforhøjelsen og Kontrolskærpselen vare udeblevne, vilde Udførselsmængden næppe kunne have holdt sig paa det i 1905 naaede Højdepunkt. Sammenligner man derimod 1906 med Aarene forud for 1905, viser Tabellen Side 586, at Udførselen af Heste ikke var meget mindre end i 1904, og at den var større end i de foregaaende Aar, medens Udførselen af levende og slagtet Kvæg, regnet under ét, var større end i noget af Aarene før 1905. Dette sidste fremgaar tydeligere af nedenstaaende Oversigt over Vægten af salgbart Kød i udført levende Kvæg lagt til Udførselen af Kød af Hornkvæg. Et Stk. levende Hornkvæg er i Gennemsnit regnet at svare til henimod 500 Pd. Kød.

1906	75	Mill. Pd. salgbart Kød.
1905	90	— —
1904	70	— —
1903	54	— —
1901—02 gnstl....	48	— —
1897—98 — ...	45	— —

Fra Eksportindtægten maa drages Udgiften til Indførselen af levende Dyr og af Kød. Der indførtes i 1906 8300 Stkr. stort Hornkvæg, 2300 Kalve (alt fra Sverige med Undtagelse af 660 Stkr. Jersey-Kvæg og enkelte andre Avlsdyr) samt $3\frac{1}{3}$ Mill. Pd. Kød af Hornkvæg (mest amerikansk). I 1905 indførtes lidt mere Kvæg og lidt mindre Kød. Udgiften var i begge Aar den samme, nemlig 2.9 Mill. Kr. for Kvæg og Kød tilsammen. Derimod var der en ganske overordentlig stærk Stigning i Indførselen af Heste. Indførselstallet havde i en meget lang Aarrække holdt sig mellem 5 og 7000 Stkr.; i 1905 steg det til henimod 10000 Stkr. og i 1906 til 24000 Stkr. Udførselsoverskudet blev derved bragt ned til 1400 Stkr., men da det er smaa, billige Heste, der indføres, blev der alligevel et Værdioverskud paa 10 Mill. Kr.; i de to foregaaende Aar var Overskudet 15 à 16 Mill. Kr. I Specialoversigten over Hesteavl en i 1906 findes (Side 389 ff.) nærmere Oplysning om Hesteindførselen. Langt den største Del heraf var russiske Heste, derefter svenske, galiciske og islandske.

Af Faar indførtes i 1906 1293 Stkr. og udførtes 1139 Stkr. Af fersk Kød af Faar og Lam udførtes 0.6 Mill. Pd.; i 1905 og 1904 udførtes henholdsvis 1.0 og 1.3 Mill. Pd. Indførselen af fersk Faarekød er forsvindende; af islandsk Faarekød indføres der ret betydelige Mængder, hvilke dog for en stor Del genudføres; en fuldt ud nøjagtig Opgørelse over, hvad der er forbrugt her i Landet, kan ikke fremskaffes (antagelig 1 à 2 Mill. Pd.).

Kornvarer og Foderstoffer.

Aaret 1906 er Rekordaar med Hensyn til Indførsel af Korn og Foderstoffer, og det baade naar man regner efter Værdi, og naar man regner efter Mængde. Den samlede Merindførselsværdi for Korn og Foderstoffer udgjorde i 1906 131 Mill. Kr., hvad der var 20 Mill. Kr. mere end Merindførselen i 1905 og 31 Mill. Kr. mere end Gennemsnittet af Femaaret 1901—05.

Den nævnte Værdiopgang fra 1905 til 1906 er saa godt som udelukkende fremkommen ved Forøgelse af de indførte Mængder, og Landbrugets Import adskiller sig derved fra største Delen af den øvrige Vareindførsel i 1906, hvor Aaret ogsaa bragte en stor og almindelig Værdistigning, men hvor denne ikke alene skyldes Mængdeforøgelser, men ogsaa betydelige Prisstigninger. Priserne for de fleste Kornsorter vare lavere end i det foregaaende Aar; kun for Byg er der regnet med nogen Stigning i den gennemsnitlige Pris, og for Oliekager har den flaarige Prisstigning fortsat sig ogsaa i 1906. Besparselsen ved Prisedgangen for uformalet og formalet Hvede og Rug samt Majs og Havre opvejer paa ca. $\frac{1}{3}$ Mill. Kr. nær den Merudgift, som skyldes Oliekage- og Bygprisens Stigen. — En Oversigt over Værdien for Indførsel ÷ Udførsel af Korn og Foderstoffer tilbage til de Tider, hvor Danmark havde Overskud i Stedet for Underskud i denne Omsætning, findes i Aargang 1906, Side 535, hvor man tillige ser Fordelingen mellem de to Hovedgrupper.

Omstaaende Tabel 2 omhandler alene Mængden. Den angiver — for Hovedgruppernes Vedkommende — Gangen i Korn- og Foderstofimporten siden 1890.

(Se Tabel 2, Side 590.)

Den samlede Vægt af Merindførselen af Korn og Foderstoffer udgjorde i 1906 2522 Mill. Pd. og i 1905 2145 Mill. Pd. (jfr. Kol. 5); der var altsaa den overordentlig store Stigning i 1906 af ca. 380 Mill. Pd. Kun nogle enkelte af de i Tabellen anførte Aar vise en Stigning, der, i absolutte Tal, staar Maal hermed. Den gennemsnitlige Stigning fra Aar til Aar siden 1890 har — naar man ser bort fra de af Høstudbyttet eller andre forbiggende Aarsager fremkaldte Svingninger — i Følge Tabellens Kol. 6 udgjort ca. 130 Mill. Pd.; kun Treaaret omkring 1900 viser en noget mindre Stigning.

Af de fire Hovedgrupper i Indførselen — Brødkorn, Foderkorn, Klid og Oliekager — er Klid (Kol. 3) den eneste, der ikke har bidraget til den samlede Opgang siden 1890. I Begyndelsen af Halvfemserne, hvor Klid-

Tabel 2.

Merindførsel af Korn og Foderstoffer i 1890—1906,
angivet i Millioner Pund.

	Brødkorn (indb. Tillæg for Formalings- svind)	Foder- korn	Klid	Oliekager (og Glu- tenfoder)	I alt (Tillæget i Kol. 1 ikke medregnet)	
					den fakti- ske Mer- indførsel	gennem- snitlig aarlig
	1	2	3	4	5	6
1906	602	1068	130	765	2522	} 2334
1905	571	722	135	759	2145	
1904	690	775	93	682	2189	} 2046
1903	593	596	102	699	1939	
1902	586	707	152	603	2009	} 1657
1901	484	625	80	469	1627	
1900	345	805	94	397	1622	} 1447
1899	412	876	112	349	1722	
1898	350	885	104	276	1596	} 1064
1897	295	918	148	245	1589	
1896	357	489	147	180	1157	} 655
1895	475	460	189	202	1309	
1894	391	455	210	165	1208	} 655
1893	173	187	181	135	674	
1892	6	271	190	139	609	} 655
1891	261	63	160	147	636	
1890	146	243	191	130	718	

Anm. Kol. 1 omfatter uformalet Rug og Hvede, Bælgæd og Boghvede, alle Sorter formalet Korn samt Malt (sidstnævnte omsatte til uformalet Kornvægt ved Tillæg for Svindet ved Formaling og Maltning). — Kol. 2, Foderkorn, omfatter Majs, Byg og Havre; den virkelige Merindførsel af Foderkorn er en Del større end de i Kol. 2 angivne Mængder, thi for det første benyttes en Del af den indførte Rug og Hvede til Foderbrug, og for det andet sker der jo ved Beregningen af Merindførselsvægten et Fradrag for den udførte danske Byg, der for den største Part er Maltbyg, ikke Foderbyg. — I Kol. 5—6, samlet Merindførselsvægt for Korn og Foderstoffer, er Formalingstillæget fra Kol. 1 udeladt, fordi det repræsenterer en Foderstofmængde, der faktisk ikke er gaet ind i Landet.

importen undertiden var oppe paa ca. 200 Mill. Pd., var den endog større end den senere har været. For hver af de tre andre Grupper er Indførselsoverskudet vokset til det fire- à seksdobbelte siden 1890, men forøvrigt vise Importtallene en noget forskelligartet Bevægelse for hver af Grupperne. I Oliekageimporten (Kol. 4) fortsættes Opgangen fra Aar til Aar med kun et Par ganske enkelte Undtagelser. Foderkornimporten (Kol. 2) havde et ret udpræget Maksimum i sidste Halvdel af Halvfemserne, hvor den store Majsindførsel i flere Aar bragte den samlede Overskudsindførsel af de tre Foderkornsorter op til ca. 900 Mill. Pd.*); i 1901—05 merindførtes aarlig 6 à 700 Mill. Pd., og først i det allersidste Aar har en fornyet Syndflod af Majs fremkaldt et nyt Maksimum, paa 1070 Mill. Pd. Indførselen af Brødkorn (Kol. 1, hvorunder naturligvis ogsaa indgaar en Del Korn, der fodres op) balancerede omkring 1885 omtrent med Udførselen, men viste allerede i 1895 et Indførselsoverskud paa henimod 500 Mill. Pd. (bl. a. som Følge af en særlig daarlig Vintersædafgrøde Aaret i Førvejen). I de sidste fem Aar har Merimporten holdt sig nogenlunde konstant paa ca. 600 Mill. Pd. (dog noget højere i 1904), og den er i det hele taget — som naturligt er — ikke underkastet saa store Forandringer som Foderkornimporten.

Den stadige Fremgang og Udvidelse af det danske Husdyrbrug er naturligvis den væsentligste Aarsag til Korn- og Foderstofimportens Stigning. Men ved Siden heraf foregaar der, som vist, særlige fremad- eller tilbagegaaende Bevægelser i Importen, der dels have deres Grund i det vekslende Udbytte i Danmark af Høstafgrøder og Græsmarker, dels i Konjunkturerne paa Verdensmarkedet, der atter ere bestemte af Høstforholdene i de store Eks-

*) Det store Opsving i Majsindførselen i 1897 var en Følge af usædvanlig billige Priser paa amerikansk Majs. Priserne steg ganske vist i de følgende Aar, men holdt sig dog længe forholdsvis lavt, da Nordamerika i 5 à 6 Aar stadig havde god Majshøst. — Ellers ere meget store Svingninger i Høstudbyttet hyppige; i 1902 avledes 2524 Mill. bush., i 1901 1523 Mill. bush. Majs i de Forenede Stater

port- og Importlande. — I nedenstaaende Tabel ere Tallene for den samlede Merindførselsvægt af Korn og Foderstoffer i 1902—06 sammenstillede med Udbyttet af de vigtigste Høstafgrøder i de samme Aar.

Tabel 3.

Høstudbyttet sammenlignet med Merindførselen af Korn og Foderstoffer.

	1906	1905	1904	1903	1902	
Merindførsel af Korn og Foderstoffer Mill. Pd.	2522	2145	2189	1939	2009	
Indklarerung af uformalet Korn fordelt paa Halvaar	{ 1. Halvaar pCt. 2. — —	58	54	47	48	55
		42	46	53	52	45
Høstudbytte af						
Hvede Mill. Pd.	227	222	234	243	247	
Rug —	977	999	859	1002	975	
Byg —	1050	1007	1082	1111	1109	
Havre —	1425	1158	1354	1460	1448	
Blandsæd —	518	474	508	533	526	
Bælgsæd m. m. —	48	50	41	47	41	
Kornudbytte ialt Mill. Pd.	4245	3910	4078	4396	4346	
Hø Mill. Læs	3.82	3.23	3.24	3.42	3.37	
Halm —	6.26	5.17	4.65	5.61	5.69	
Foderroer	{ Udbytte pr. Td. Ld. Tdr. Tørstofindhold pCt.	285	265	245	275	235
		11.3	11.3	12.4	—	—

Efter et daarligt Høstudbytte maa jo normalt følge Opgang i Indførselen af fremmed Korn og Foderstof og omvendt efter gode Afgrøder. Hvis man i ovenstaaende Tabel sammenholder Rubrikkerne for Merindførselsvægt og for samlet Kornudbytte med hinanden, sporer man

da ogsaa Virkningen paa Indførselstallene, baade af de gode Høstaar i 1902 og 1903 og af den, i hvert Fald delvis, daarlige Høst i 1905. Dog tilsløres Bevægelsen ret væsentligt derved, at den Tid, indenfor hvilken Høstens Virkning gør sig gældende, ikke falder sammen med Kalenderaaret. *)

Den samlede Sum af hjemmeavlet Korn med Tillæg af det paafølgende Aars Merimport af Korn og Foderstoffer har i Gennemsnit af de sidste fire Aar — Høstaarene 1902—05 og Importaarene 1903—06 — udgjort aarligt 6380 Mill. Pd. Trækker man herfra, hvad der kan regnes at medgaa til menneskelig Ernæring, hvilket vistnok udgør noget over 1000 Mill. Pd. **), og tillægges godt 50 Mill. Pd. Oliekager fra den indenlandske Olieindustri, faar man som Resultat, at det samlede Forbrug af indført og hjemmeavlet Kraftfoder har udgjort ca. 5300 Mill. Pd. Herved maa dog erindres, at kun Importopgørelsen hviler paa en virkelig Opsummering af de omsatte Mængder, medens Høstopgørelsens Grundlag er skønsmæssige Foldansættelser i Forbindelse med de omtrent hvert femte Aar foretagne Arealteællinger.

Hvad specielt vedrører Omsætningen i 1906, sammenlignet med de øvrige af de i Tabel 3 omhandlede Aar 1902—06, skal endnu anføres følgende: Merindførselsvægten i 1906 var ca. 450 Mill. Pd. større end den gennemsnitlige Merindførsel i 1902—05, medens Høstudbyttet i 1905 kun var godt 350 Mill. Pd. mindre end Gennem-

*) I Tabel 3 er (i anden og tredie Linje) indsat en Fordeling af Importen af uformalet Korn paa Aarets to Halvdele. I Reglen er Indførselen størst i første Halvjaar; i 1906 — ovenpaa det utilfredsstillende Høstudbytte fra 1905 — falder endog næsten tre Femtedele af Indførselen paa Januar og April Kvartaler. Efter gode Høstaar (1902 og 1903) viser Procentandelen sig derimod lavere i første end i andet Halvjaar.

**) Forbruget af Rug, Hvede m. m. til Brød o. l. kan formentlig anslaaes til 300 à 400 Pd. pr. Individ aarlig. I den industrielle Fremstilling af Øl og Spiritus er i de senere Aar anvendt 170 Mill. Pd.

snittet af de fire andre Aar. Der var altsaa i 1906 en ekstraordinær Indførselsstigning paa ca. 100 Mill. Pd. En medvirkende Grund hertil har det været, at Indførselen har flyttet sig over paa Majs, der i Forhold til Vægten er af noget mindre Værdi end de øvrige Sorter. Hovedaarsagen var dog Forholdene paa Kornmarkedet. I Efteraaret 1905 vare Priserne høje, og Importørerne holdt derfor igen paa Indførselen, tilmed da der med temmelig stor Sikkerhed ventedes Prisfald senere hen i Sæsonen. 1906 begyndte derfor med meget smaa Lagre af Majs, Oliekager m. m.; men snart begyndte der en Majstilstrømning som ingensinde før. Dette fremgaar af følgende Oversigt over Totalimporten paa de forskellige Aarstider af de sidste tre Aar.

Indførsel af Majs*)	1906 Mill. Pd.	1905 Mill. Pd.	1904 Mill. Pd.
Januar Kvartal	415	233	109
April —	307	176	129
Juli —	174	101	160
Oktober —	130	74	72
	1026	584	470

*) Indbefattet senere genudført Majs.

En stor Del af den indførte Majs var imidlertid af uholdbar Kvalitet, og der paaførtes herved Importørerne saa store Tab, at det samlede Beløb herfor er anslaaet til mindst 2 Mill. Kr. Hvis Importørerne af Foderkorn i for stor Sangvinitet have forceret Indførselen op til en Størrelse, der maaske har overskredet, hvad Forbruget strængt taget nødvendiggjorde, have de altsaa selv maattet bøde derfor. Dette Forhold skulde jo tillige bevirke, at den Udgiftsstigning, der i 1906 er falden selve Landbruget til Last, ikke fuldt ud svarer til Importværdiens Stigning, et Moment, der, om end i beskedent Omfang, ogsaa bidrager til at udjævne Modsætningen mellem Resultatet af den statistiske Opgørelse og det almindelige Indtryk af Landbrugets Stilling i 1906.

De efterfølgende Oversigter vise, hvorfra Danmark faar sin Forsyning af Korn og Foderstoffer. Hovedparten

kommer fra Amerikas forenede Stater og Rusland. Stigningen i 1906 hidrører fra de Forenede Stater. For Ruslands Vedkommende er Andelen i de senere Aar formindsket paa Grund af den Krise, Landet for Tiden gennemgaar, og som navnlig har fremkaldt Forstyrrelser i Transportforholdene. Ogsaa fra Tyskland indføres betydelige Mængder Korn. En Del heraf er af tysk Avl, navnlig indføres tysk Rug; men der er tillige en betydelig Omsætning af ikke-tysk Korn, der genudføres til Danmark. Først og fremmest er Hamborg en saadan Tran-

	Totalindførsel til Danmark				
	1906	1905	1904	1903	1902
	Mill. Pd.	Mill. Pd.	Mill. Pd.	Mill. Pd.	Mill. Pd.
Majs.					
Fra Nordamerika	759	406	139	222	47
— Argentina	29	6	»	»	»
— Rusland	29	2	71	54	431
— Donaulandene	10	»	41	»	108
over Hamborg	171	141	204	157	50
— øvrige Tyskland	24	27	14	7	18
— andre Lande	4	2	1	»	2
Totalindførsel....	1026	584	470	440	656
Heraf til Forbrug i Danmark...	951	546	466	440	622
Oliekager.					
Fra Nordamerika	405	442	279	225	256
— Rusland	243	226	287	340	245
— Hamborg	16	11	22	16	15
— øvrige Tyskland	81	76	79	70	52
— Frankrig	35	21	54	54	36
— England	42	27	15	10	10
— andre Lande	4	7	3	5	1
Totalindførsel...	826	810	739	720	615
Heraf til Forbrug i Danmark...	765	762	687	705	593

sitplads, over hvilken nordamerikansk, sydamerikansk, undertiden endog indisk Korn passerer paa Vej til Danmark.

	Hvede		Rug		Byg uformalet	Havre uformalet
	uformalet	formalet	uformalet	formalet		
Totalindførsel til Danmark i 1906.	Mill. Pd.	Mill. Pd.	Mill. Pd.	Mill. Pd.	Mill. Pd.	Mill. Pd.
Fra Nordamerika	63.5	78.1	1.6	>	>	1.5
— Sydamerika.....	8.0	0.2	>	>	>	>
— Rusland	45.6	0.0	94.0	>	89.9	3.6
— Hamborg.....	27.9	22.5	19.0	2.2	30.4	0.1
— øvrige Tyskland	118.6	10.1	127.2	23.7	5.1	59.6
— Donaulandene	>	>	7.2	>	5.3	>
	0.4	4.5	0.5	2.7	3.2	4.8
Totalindførsel...	264.0	115.4	249.5	28.6	133.9	69.6
Heraf til Forbrug i Danmark	226.9	58.5	239.1	26.6	128.3	68.0